

ME-416 1 Vitenskapsteori og kvalitativ metode

Kandidat-ID: **1247**

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering	Status
1 ME-416, forside	Flervalg	Automatisk poengsum	Leveret
2 ME-416, oppgave 1	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Leveret
3 ME-416, oppgave 2	Skriveoppgave	Manuell poengsum	Leveret

ME-416 1 Vitenskapsteori og kvalitativ metode

Emnekode	ME-416	PDF opprettet	01.02.2016 09:07
Vurderingsform	ME-416	Opprettet av	Kristina Andersen
Starttidspunkt:	08.12.2015 08:45	Antall sider	10
Sluttidspunkt:	08.12.2015 13:45	Oppgaver inkludert	Ja
Sensurfrist	Ikke satt	Skriv ut automatisk rettede	Ja

Section 1

1 OPPGAVE

ME-416, forside

Emnekode: ME-416

Emnenavn: Vitenskapsteori og kvalitativ metode

Dato: 8. desember

Varighet: 5 timer

Tillatte hjelpemidler: Ingen

Det forekommer av og til spørsmål om bruk av eksamensbesvarelser til undervisnings- og læringsformål. Universitetet trenger kandidatens tillatelse til at besvarelsen kan benyttes til dette. Besvarelsen vil være anonym.

Tillater du at din eksamensbesvarelse blir brukt til slikt formål?

Ja

Nei

ME-416, oppgave 1

Du skal kun besvare 3 av de 6 spørsmålene etter eget valg:

1. Hva mener man med et metningspunkt eller satisfiering i kvalitative utvalg?
2. Hva mener Gubrium og Holstein med uttrykket «skute kastet med svar» i diskusjonen av intervjustudier?
3. Hva kjennetegner et fokusgruppeintervju?
4. Hva mener Østby m.fl. med «tekstens kontekst»?
5. Hva mener vi med «paradigme»?
6. Hva mener vi med «naturlige data»?

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

I denne delen av oppgaven skal jeg besvare oppgave 2, 5 og 6, og jeg vil begynne med å forklare begrepet *paradigme*, da det er et fint utgangspunkt for å forklare de neste to oppgavene.

Oppgave 5) Et paradigme består av en ontologi, en epistemologi og en metodologi. Et paradigmes *ontologi* beskriver hva virkeligheten er, mens *epistemologien* tar for seg hvordan virkeligheten kan gripes.

Metodologien viser til læren om metoder, hvor metoder kan beskrives som rammeverk eller retningslinjer for å gripe kunnskap om paradigmet definerte virkelighetssyn.

Den kvalitative metoden har gjennomgått en historisk utvikling som skjøt fart på begynnelsen av 1900-tallet. Selv om kvalitativ metode har endret definisjon gjennom årenes løp, har ikke tidligere epoker eller paradigmer forsvunnet. Nye paradigmer og definisjoner har bygd på gamle, og slik utviklet seg ved siden av tidligere epokers paradigmer. Den første epoken, fra begynnelsen av 1900-tallet til 2. verdenskrig, viser til et positivistisk syn på kvalitativ metode, med Emile Durkheim i førersetet for en tro på at virkeligheten kan gripes av forskeren ved nøytral og objektiv observasjon og intervjuteknikk. Dette synet på kvalitativ forskning var nært knyttet opp mot naturvitenskapen. Frankfurterskolen ble opprettet i 1923, men det var først da Horkheimer tok over ledelsen av instituttet på begynnelsen av 1930-tallet at Frankfurterskolen, slik vi kjenner den i dag, ble dannet. Frankfurterskolen utviklet det som omtales som *kritisk teori*, sterkt inspirert av blant annet av Sigmund Freud og Karl Marx. Tilhengerne av kritisk teori mente at den positivistiske tilnærmingen til kvalitative studier spilte falitt i sitt forsøk på å nøytralt beskrive samfunnet. Jürgen Habermas, som kanskje er av de mest kjente filosofene fra Frankfurterskolen, og hans medtenkere, mente at forskningen også skal avdekke maktforhold i samfunnet, og gjøre noe med det for å fri menneskene fra undertrykkelse. En nøytral beskrivelse av samfunnet er ikke til nytte med mindre den også bidrar med løsninger.

Etter andre verdenskrig steg den andre epoken i kvalitativ metodes historiske utvikling fram. Denne epoken omtales som modernismen og er fortsatt preget av et naturalistisk og strukturalistisk syn på kvalitativ metode. Likefullt utviklet det seg en større bevisstgjøring rundt forskerens rolle i kvalitative studier. På 1970- og

begynnelsen av 1980-tallet var den kvalitative metoden inne i sin tredje epoke, som kjennetegnes av mange uklare genrer. Som et resultat av det havnet den kvalitative metoden i en representasjonskrise på 1980-tallet, som også er den fjerde epoken. Under representasjonskrisen ble mye oppmerksomhet viet prosessen av skriving, som ble anerkjent som en viktig del av forskningsprosessen. Som en følge av representasjonskrisen vokste postmodernismen fram, hvor virkeligheten (ontologien) er et resultat av forskerens representasjoner, og hvor kunnskap om denne virkeligheten (epistemologien) kan oppnås gjennom refleksivitet. Den femte epoken, som er nåtidens epoke, omtales som en "dobbelkrise", hvor både forskerens representasjon og legitimitet er under diskusjon og drøfting.

Oppgave 2) Den kvalitative metoden består ikke av ett paradigme, men av flere. Gubrium og Holestein har i lys av den kvalitative metodes historiske utvikling definert fire paradigmer som kjennetegner den femte og nåværende epoken, som er karakterisert av en representasjons- og legitimitetskrise. De fire paradigmene er etnometodologi, emosjonalisme, postmodernisme og naturalisme. "*En skute lastet med svar*" er et uttrykk som stammer fra naturalismens paradigme, hvor forskere mener det finnes en sosial virkelighet, og at denne sosiale virkeligheten kan gripes om betingelsene for et godt naturalistisk intervju benyttes på en god og korrekt måte. Etnometodologi er nært knyttet til konstruktivismen, hvor synet på ontologi er svært annerledes enn hos eksempelvis naturalismen. Etnometodologer mener virkeligheten skapes i intervjustituasjonen, hvor interaksjonen mellom intervjuer og respondent konstruerer en egen virkelighet. En etnometodolog mener det ikke finnes noen sosial virkelighet før intervjuet, og vil derfor ikke se respondenten som en "skute lastet med svar" fordi virkeligheten skapes i intervjuet. Virkeligheten utenfor er kun narrative.

En emosjonalist mener språket i intervjuet er en barriere fra å gripe de dyptliggende følelsene.

Emosjonalismen kritiserer naturalismen, etnometodologien og postmodernismen for å overse respondentens følelser, hvor emosjonalisten mener kunnskap om den sosiale virkelighet finnes. Gjennom å gripe følelsene kan intervjueren få tilgang til den sosiale virkeligheten slik den fremstår for respondenten.

Postmodernismen ser virkeligheten som en representasjon, og kunnskap om denne virkeligheten skjer gjennom refleksjon.

Naturalismen mener ikke det finnes én objektiv verden, men mener verdene er subjektive. Likevel hevder naturalistene at kunnskap om den sosiale virkeligheten kan gripes i en intervjustituasjon, fordi respondentene er "skuter lastet med svar". En forsker som er ute etter gull, må derfor grave på en slik måte at gull kan bli funnet. Det er med andre ord viktig for en naturalist å bruke god intervjuteknikk, drive intervjuet fremover og slik fange respondentens synsvinkel og meninger. Synet på at respondentene er "skuter lastet med svar" viser at naturalismen vektlegger respondentenes verbale ytringer som data i seg selv, noe emosjonalister, etnometodologer og postmodernister vil være uenig i. Det naturalistiske synet på respondentene kan kritiseres for å ikke gripe respondentenes kontekst, intervjustituasjonens og forskerens påvirkning og respondentens følelser.

Oppgave 6) Ved en nøytral og objektiv tilstedeværelse og intervjuteknikk hevder tilhengerne av en naturalistisk tilnærming at "*naturlige data*" kan fanges, altså kunnskap om den sosiale virkeligheten. Og det er dette som er målet ved en naturalistisk tilnærming til kvalitative intervjuer. Dette er kritisert, blant annet av David Silverman, som hevder at naturlige data er et vanskelig begrep å definere. Hva er naturlig? Hvis vi ikke kan enes om hva den sosiale virkeligheten er, kan den da gripes? En naturalist vil hevde at en ved nøytral og objektiv forskning kan unngå å "farge data", altså påvirke respondenten, en holdning som også er kritisert. I

boken "Qualitative Research" (2011) av Silverman påstås det at alle intervjuer er *aktive*. Med dette mener ikke kapittelforfatterne å definere en ny type intervju, de søker å påpeke et kjennetegn ved alle intervjuer. De hevder at uansett hvor nøytral intervjueren er, og uansett hvor samarbeidsvillig respondenten er, så vil intervjuet være aktivt: det vil skapes en ny virkelighet i intervjusituasjonen. Dette, mener forfatterne, skal ikke være grobunn for å raffinere metodologiske begrensinger ytterligere, men heller ses på som en bonus. Å omfavne hvordan nye virkeligheter skapes i intervjustuasjonen, vil gi tilgang på en større mengde data. Et eksempel på et aktivt intervju kan være Miller og Glassners eksempel på hvordan jenter i guttegjenger svarte forskjellig ettersom hvem intervjueren er. Dette viser at respondenten skaper nye narrativer, virkeligheter og representasjonen etter hvilken "rolle" og identitet de inntar som respondent. Dette mener kapittelforfatterne burde anerkjennes og redegjøres for i kvalitative intervjuer. Naturalismen vil være uenig i en slik tilnærming, da de selv ikke gjør rede for forskerens rolle i intervjusituasjonen i like stor grad som eksempelvis etnometodologer. Naturlige data er altså "ufarget" og "ren" data om den sosiale virkeligheten, et syn på ontologi og epistemologi som kan debatteres.

ME-416, oppgave 2

Du skal kun velge **én** av de neste oppgavene, dvs. velg enten 1, 2, 3 eller 4 (dette er hoveddelen)

1. Gjør rede for og diskuter dokumentanalyse (eks. Silverman 2011).
2. Gjør rede for og diskuter tekstanalyse (eks. Østbye et al. 2013).
3. Det kvalitative intervjuet er både den mest brukte og den mest kritiserte metoden. Gjør rede for hva som kjennetegner intervjuet, og drøft deretter kritikken rettet mot denne metoden.
4. Drøft kvaliteten på kvalitativ forskning.

Skriv ditt svar her...

BESVARELSE

Oppgave 4) Kvaliteten på kvalitativ forskning - et debattert tema

Den kvalitative metoden er sterk kritisert, både internt og eksternt. Anne Ryen gjør i sin bok rede for standardkritikken metoden er utsatt for fra eksternt hold: Det hevdes blant annet at den kvalitative metoden ikke er vitenskapelig, at den ikke er pålitelig, ikke valid, ikke hypotesetestende, at den ikke er intersubjektiv (forskjellige forskere kan ha forskjellig syn på lik data), ikke kvantitativ og ikke generaliserbar.

Ryen svarer på kritikken ved å poengtere at vitenskap ikke er et klart definert begrep, og at det derfor ikke kan hevdes at kvalitativ metode ikke er vitenskapelig. At den ikke er pålitelig og valid skal kvalitetssikring av forskning, som jeg skal redegjøre for senere, håndtere. Det kan argumenteres for at kvalitativ metode er valid og pålitelig vurdert gjennom andre kvalitetsparametre enn kvantitativ metode.

At kvalitativ metode er hypotesegenererende, og ikke hypotesetestende, gjør ikke metoden ubrukelig. Den induktive tilnærmingen, fra empiri til teori, er noe av det som fremst kjennetegner skillet mellom kvalitativ og kvantitativ forskning - et skille som riktignok er utydelig. Samfunnsvitenskapen har ikke som krav at forskning skal være hypotesetestende, og derfor kan ikke kvalitativ metode forkastes som forskningsmetode.

At kvalitativ metode ikke er intersubjektiv er også et kjennetegn ved kvalitativ metode, hvor forskningen ofte er usammenlignbar fordi forskjellige paradigmer vil innhente og se og tolke data forskjellig. Det er en styrke fordi kvalitative forskere da ved hjelp av flere paradigmer kan avsløre flere nivåer i dataene.

Kvalitativ forskning er ikke kvantitativ fordi den er kvalitativ, skriver Ryen. Selv om skillet kan være utydelig, og selv om det ikke er mye nytte i å kontrastere metodene, har kvalitativ metode som mål å gripe virkeligheten gjennom ord og handlinger, snarere enn gjennom tall. Kvalitativ metode benytter seg av ideografisk forskning, hvor forskerne arbeider intensivt. De dypdykker ned i færre enheter langs færre dimensjoner for å finne svar på *hvorfor*. Kvantitative forskere vil derimot avdekke tall og statistikk, og arbeider med nomotetisk (lovmessig) forskning, hvor en ekstensiv tilnærming søker å studere flere enheter langs flere dimensjoner, og hvor målet i seg selv er i generalisere.

Selv om kvalitativ forskning ikke kan sies å ha like mye fokus på generalisering som kvantitativ forskning, er det likevel grunnlag for generalisering ved induksjon. Gobo, for eksempel, slår et slag for generalisering innenfor paradigmet *etnografi*, som i størst grad baserer seg på observasjon, fordi han mener holdninger og

handlinger er mer konsistent enn ord. Generalisering kan gjennomføres også ved andre paradigmer, fordi teorien avledet fra empirien kan sammenlignes, testet mot avvikende tilfeller og gjennom det styrkes. Kvalitativ metode får også internkritikk, noe som illustrerer hvordan kvalitativ metode er preget av flere forskjellige paradigmer, syn og fortolkningsmåter. Emosjonalistene kritiserer hvordan metoden i liten grad tar hensyn til følelser og de situasjonene respondentene er i utenfor intervjusituasjonen. Metoden blir også kritisert for å ikke ta nok hensyn til kontekst og for å legge for mye vekt på ord, og dermed overser følelser og handlinger. Etnometodologene kritiserer at metoden i for liten grad gjør rede for forskerens rolle i studiene og at selve datainnhentingene ikke vektlegger den virkeligheten som skapes i møtet mellom forskere og deltakere. Postmodernistene er i større grad opptatt av forskerens rolle i forskningen, og mener kvalitativ metode burde gjennomføres av en selvbevisst forsker, siden virkeligheten skapes i representasjonene fra respondentene og i representasjonene fra forskerne i skriveprosessen.

Begrepene *validitet* og *reliabilitet* knytter seg til kvalitativ metode fordi de sier noe om hva som kreves av kvalitativ forskning. Med en studies reliabilitet menes i hvilken grad forskningen kan etterprøves. Hvis forskningen gjentas og resultatene blir noe helt annet, vil forskningen ha svak reliabilitet. Validitet sier noe om hvor valid forskningen er, og deles gjerne opp i intern og ekstern validitet. Med ekstern validitet menes i hvilken grad forskningen er generaliserbar, mens intern validitet sikter til i hvilken grad forskningen er redegjort for og oppleves som tillitsvekkende.

Validitet og reliabilitet er omdiskuterte "krav" til kvalitativ forskning, fordi forskjellige paradigmer har forskjellig syn på hva forskningen skal føre til. Ikke alle forskere søker å finne generaliserbare teorier, og ikke alle søker å skape resultater som er reliable og etterprøvbare. Når paradigmene ikke enes om hva virkeligheten er, og hvordan den kan og burde gripes, så er det også uenighet om hva kvalitativ forskning burde strebe etter hva angår kvalitet.

Lincoln og Guba (Ryen) mener de to begrepene representerer et forenklet syn på kvaliteten i kvalitativ forskning. De presenterer nye begreper for å forstå hvordan kvalitativ forsknings kvalitet skal vurderes. Intern validitet erstatter de med *sannhet*, mens ekstern validitet erstattes med *overførbarhet*. Reliabilitet erstatter de med *pålitelighet*. Lincoln og Guba har med dette knyttet seg sterkt opp mot Karl Poppers syn på kvalitet i kvalitativ forskning, som presenteres i Østbye m.fl. (2013). Popper mener god kvalitativ forskning burde 1. bygges på gode og sannferdige argumenter, 2. være *intersubjektivt*, altså kunne "tåle" et møte med motstridende paradigmers syn på data, og 3. *falsifiseringsprinsippet*, hvor Popper mener forskningen burde være såpass pålitelig og troverdig at teoriene kan styrkes av motargumenter og avvikende tilfeller. En kvalitativ forsknings generaliseringer burde formuleres slik at det kommer tydelig fram at det ikke gjelder absolutt alle, på den måten kan avvikende tilfeller styrke problemstillingen. Et viktig poeng for Popper er at en teori aldri kan bekreftes, den kan kun styrkes.

Peräkylä bygger videre på Poppers falsifiseringsprinsipp, som er en av flere tilnærminger til kvalitetssikring av kvalitativ metode, og hevder at avvikende tilfeller kan tjene tre formål for forskningen:

1. Avvikende tilfeller kan være unntak, og da trenger ikke problemstillingen å modifiseres. Et banalt eksempel på dette kan være at hvis teorien er at Guro alltid tar telefonen, men i et avvikende tilfelle ikke gjør det, kan det på bakgrunn av *hvorfor* vurderes som et unntak. Hvis Guro ble påkjørt, eller var i begravelse, kan det vurderes som et unntak.

2. Avvikende tilfeller kan være reelle, og dermed må problemstillingen modifieres. Dette kan eksemplifiseres ved at en forsker som finner data som ikke stemmer overens med egne teorier, tar dette seriøst og modifierer sin problemstilling.

3. Avvikende tilfeller kan styrke problemstillingen hvis det gjøres rede for i forskningsprosessen og analysen. Hvis en forsker gjør klart og tydelig rede for avvikende tilfeller, dokumenterer sin prosess og diskuterer og drøfter sine funn med avvikende tilfeller tatt i betraktning, så styrkes forskningen fordi den blir mer pålitelig, overførbar og valid.

Medlemsvalidering er et annet eksempel på hvordan kvalitative forskere kan styrke kvaliteten på sine studier. I en medlemsvalidering skal deltakerne, eller medlemmene av forskningsprosjektet, få etterse at dataene de har oppgitt, ikke inneholder feil, misforståelser, mangler eller overdrivelser. Medlemsvalidering kan på denne måten sikre sannferdigheten i dataene. Seale skiller mellom sterk og svak medlemsvalidering. Med sterk medlemsvalidering mener han at deltakerne i forskningsprosjektet får lese gjennom hele rapporten til forskeren. På denne måten kan deltakeren ikke bare se sine egne sitater, men også konteksten og helheten. Ved svak medlemsvalidering får deltakerne tilsendt utdrag fra rapporten, utdrag hvor de selv er bidragsytere. Seale mener sterk medlemsvalidering har lite for seg fordi deltakerne vil være forhindret fra å gi en grundig og konstruktiv tilbakemelding på bakgrunn av årsaker som tid, forståelse og ønske om å enes med forskeren. Svak medlemsvalidering mener han er bedre, det er fordi svak medlemsvalidering ikke utsetter noen av de andre deltakerne, hvis deltakerne for eksempel er knyttet sammen gjennom organisasjon eller lokalsamfunn, fordi det går fortere og fordi deltakerne lettere kan kjenne seg igjen i materialet. Bloor er kritisk til om medlemsvalidering i det hele tatt sikrer validiteten på kvalitativ forskning. Han mener at medlemsvalidering i seg selv blir et intervju med innsamling av data. Så selv om medlemsvalidering er svært gunstig for å innhente mer data, stille oppfølgingsspørsmål, få klarhet i usikkerhet, så mener han det ikke har noe med validering å gjøre.

Miles og Huberman er svært opptatt av etterrettelighet i kvalitativ forskning, og introduserer i denne sammenhengen *iterativ* (gjentakende) *analyse*. Ryen påpeker at en forskningsprosess ikke er tydelig oppdelt i innhenting av data, kategorisering og analyse, men at dette er en runddans fordi innhenting av data skjer over tid, dermed også kategoriseringen. Analysen skal være i bakhodet fra prosjektets start. Miles og Huberman er enig i at disse bolkene ikke er separate og isoerte fra hverandre, og at de kan ses som sløyfer. Med gjentakende analyse deler de derimot opp prosessen videre, og mener at enhver dataenhet, enhver kategori og enhver teori, skal vurderes og etterpøves gjennom hele prosessen. Miles og Huberman er også svært opptatt av at kvalitative forskere i større grad må dokumentere og redegjøre for paradigme, vitenskapsteoretisk ståsted og valg, utvalg og prosesser i sin forskning. For dem er etterrettelighet og etterprøvbare de viktigste kriteriene for kvalitet.

Metodetriangulering kan, om det brukes og håndteres rett, sikre kvaliteten på kvalitativ forskning.

Triangulering er et begrep som brukes for å beskrive forskning som drar nytte av både kvalitativ og kvantitativ forskning. Det er tre måter å triangulere metodene på: ved at kvalitativ metode gis forrang, ved at kvantitativ metode gis forrang, eller ved at de veier likt. Når kvalitativ metode gis forrang betyr det at den vektlegges mest. Da kan for eksempel en kvantitativ forstudie gi pekepinner til utvalg, hypoteser eller gi overordnede tall og statistikker som kan være interessant å undersøke årsaken bak. Når kvantitativ metode gis forrang betyr det at den er vektlagt mest. En kvalitativ for- eller etterstudie kan da gi tips om hva som burde undersøkes,

og hvordan, eller det kan forklare noen underliggende faktorer bak tallene som den kvantitative metoden finner. Når begge vektet likt er detlike mye arbeid i begge metodene. Metodetriangulering kan som nevnt bidra til å sikre kvaliteten hvis bruken av begge metodene finner det samme. Utfordringene oppstår når de forskjellige metodene finner ulike eller usammenlignbare svar, eller når forskeren ikke behersker den ene metoden.

Østbye m.fl. introduserer *datatriangulering* som en måte å bekrefte data på. Hvis forskeren får data eksempelvis gjennom en intervjuusjasjon, og han eller hun er usikker på hvorvidt dette kan være korrekt, så anbefaler forfatterne at intervjueren snakker med flere, uavhengige kilder for å bekrefte eller avkrefte beretningen. Datatriangulering kan sikre kvaliteten på data, særlig hvis dataen skal kunne gjengi spesifikke hendelser, for eksempel om en månelanding.

Kildekritikk kan også sikre kvaliteten på forskningen. Ved å være kritisk til kilder, ved å skape et heterogent utvalg (enten strategisk eller representativt) (Trost) og ved å være seg bevisst på positive og negative sider ved å bruke informanter, kan en kvalitativ forsker forsøke å sikre kvalitet i flere ledd av forskningen.

Respondentene som roper høyest er kanskje ikke de man skal lytte mest til: det kan være de har skjulte motiver. Østbye m. fl. poengterer at det er viktig å spørre seg hva kilden vet og hvordan eller hvorfor han eller hun vet det. Informanter kan bidra med mye godt til forskningen, kanskje spesielt hvis man driver tverrkulturell forskning hvor en trenger noen som kan gi tilgang til "innsiden", forklare kulturelle normer eller oversette om det er behov for det. Samtidig kan også en informant ha skjulte motiver, eller den kan "farge" forskningen. Ved å enten strategisk eller representativt skape et heterogent utvalg, hevder Trost vi kan sikre en viss kvalitet og oversikt i terrenget. Dette kan gjerne også kombineres med perifere kilder.

Det finnes flere måter enn dette å kvalitetssikre kvalitativ forskning på, blant annet nevner Ryen sammenligning, analytisk induksjon og telling og kvantifisering av data. Den største kritikken mot kvalitative forskere, hevder Østbye m.fl., er at disse metodene i for liten grad brukes. Selv om forfalskning nok er et lite problem i forskningen, så mener de at det er et større problem av forskere overser eller ignorerer resultater som kan forkaste eller endre problemstillingen eller forskningsresultatene. Kvaliteten på kvalitativ metode henger tett sammen med det etiske perspektivet på forskning. Særlig Popper og Miles og Huberman er opptatt av etterrettelighet, noe Popper også mener er etiske krav til forskningen (Østbye m.fl., 2013). Som i enhver profesjon er også forskningen utsatt for forskningsetiske uenigheter. Universale etiske retningslinjer kan forkastes av noen paradigmer, men kreves av andre. Debatten om hvorvidt forskningen trenger en universal profesjonsetikk, eller partikulære kodekser formet etter paradigme eller vitenskapsteoretisk ståsted, er ikke en debatt jeg skal gå nærmere inn på her. Østbye m.fl. presenterer flere retningslinjer for etisk forsvarlig forskning, men uenigheten råder også her. Det er likevel noen fellestrekk for alle etiske synspunkt og meninger; det er etterrettelighet, kvalitet, dokumentasjon, personvern og redelighet. I Østbye m.fl. er særlig Popper en talsmann for etterrettelighet. Han mener god forskning bygger på gode argumenter, intersubjektivitet og falsifiseringsprinsippet, noe Peräkylä også ser på som krav til kvalitet i kvalitativ forskning. Miles og Huberman har i Ryens bok, i likhet med Popper, argumentert for etterrettelighet, som de mener best oppnås som et ledd i alle prosesser som utgjør et forskningsprosjekt. De har også slått et slag for dokumentasjon, noe Østbye m.fl. er enig i. Forskningsprosessen som helhet skal dokumentere valg og utvalg, avvikende tilfeller og eventuelle unntak. I hvilken grad dette skal gjøres, er det uenighet om, Miles og Huberman mener dette er en kjerne kvalitet i et godt forskningsprosjekt. Personvern er et etisk hensun

forskere skal ta, og som nevnt hevder deg at forskningsetikk henger tett sammen med kvalitet på forskning. En forsker som ikke tar personvernet, som er hjemlet i norsk lov, på alvor, kan risikere bøter eller fengsel. Særlig i kvalitativ forskning er personvern en viktig drøftelse for en forsker. Det er gjennom denne metoden forskerne kan komme "inn under huden" på sine respondenter, og til tross for at respondentene gir informert samtykke, skal deres private informasjon behandles med forsiktighet. Sterk medlemsvalidering og offetnliggjøring/publisering av forskning, skal derfor vurderes nøye av hensyn til personvern. En forskning som ikke tar hensyn til personvern vil få både validiteten og reliabiliteten svekket. Redelighet er et punkt som fremheves av flere forskere i Østbye m.fl.. Ideer og bidrag skal vises til og gjøres rede for. Det skal ikke være skjult for noen hvem som har bidratt i forskningen (med mindre det gjelder personvern hensyn). Det virker som om Østbye m.fl. enes i at forskningen tilhører samfunnet. En forsker skal ikke være drevet av penger eller prestisje for å gjøre god forskning. Dette kan bli spesielt utfordrende i oppdragsforskning. Det kan gjelde både policyrelatert oppdragsforskning, eller næringslivsrelatert oppdragsforskning. Tilhører forskningen samfunnet og fellesskapet når oppdragsgiver ikke vil offentliggjøre funn fordi det for eksempel taler imot produkter på markedet? Eller hvis en policyrelevant oppdragsforskning avdekker kritiske funn som noen ikke vil ha ut i offentligheten? Dette er etiske problemstillinger, men som jeg har påpekt henger kvalitet og etikk sammen, ikke bare i kvalitativ forskning, men i forskning generelt. Innledningsvis presenterte jeg noe av standardkritikken som kvalitativ metode utsettes for, hvor manglende pålitelighet og validitet var to av punktene. Det finnes som nevnt mange måter å sikre kvaliteten på i kvalitative studier, og selv om det er store uenigheter om hvilke måter som er best egnet, eller i hvilken grad man skal søke etterrettelighet, så er nok det største problemet som Østbye m.fl. hevder: at problemet er heller at forskere overser eller ignorerer data som går mot egen forestilling - og det er ikke nødvendigvis bare et kvalitativt problem.
